INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
FUNDUSZ SPÓJNOŚCI

Projekt „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego" jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastrukura i Środowisko 2007-2013

PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

PLANU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ

GMINA OBORNIKI SLĄSKIE

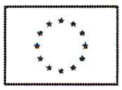

PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY OBORNIKI ŚLĄSKIE

Zamawiający:

Gmina Wrocław

Wykonawca:

Consus Carbon Engineering Sp. z o.o.

Zespół autorów:

dr inż. Andrzej Gałaś (red.)
dr inż. Slávka Gałaś
mgr Tomasz Pawelec
dr inż. Marek Wasilewski

CONSUS
CARBON ENGINEERING

Przy współpracy:
Urząd Miejski Wrocławia:
- Wydział Środowiska i Rolnictwa
- Zespół ds. Programowania i Wdrażania Wydziału Zarządzania Funduszami

Spis treści

1. Wprowadzenie 4

2. Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko 4

3. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozwiązań alternatywnych 5

4. Opinie właściwych organów 5

5. Zgłoszone uwagi i wnioski społeczeństwa 5

6. Propozycje monitoringu skutków realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej .. 14

1. Wprowadzenie

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (PGN WrOF), stanowi spełnienie obowiązku prawnego wynikającego z Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r., w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko oraz zapewnia zgodność z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Ustawa OOŚ). Ustawa ta nakłada na organy opracowujące strategię, politykę, bądź program obowiązek sporządzenia pisemnego podsumowania.

Niniejsze podsumowanie sporządzono dla strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Oborniki Śląskie.

2. Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

W prognozie zawarto ocenę aktualnego stanu środowiska w gminie Oborniki Śląskie. Zwrócono uwagę na zły stan środowiska a zwłaszcza powietrza, wód i niewłaściwą gospodarkę odpadami.

Cele *Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego* (PGN WrOF) to poprawa jakości powietrza poprzez:

- redukcję emisji gazów cieplarnianych;
- zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych;
- redukcję zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej.

Ustalono, że wyżej wymienione cele są zgodne z założeniami nadrzędnych dokumentów strategicznych szczebla międzynarodowego i krajowego. W prognozie oddziaływania nie wykazano znacząco negatywnych oddziaływań w stosunku do poszczególnych komponentów środowiska jak powierzchnia terenu, zasoby wody, gleb, powietrza, kopalin, świata roślin i zwierząt. Dla większości obszarów nie wykazano także znaczących zagrożeń na cele i przedmiot ochrony oraz integralność i spójność obszarów Natura 2000.

W prognozie zwrócono uwagę, że rozwój infrastruktury drogowej, w tym budowa obwodnic, może częściowo zagrażać obszarom chronionym w ramach europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000: Dolina Widawy i Jodłowice. O takiej ocenie zdecydowała możliwość zwiększenia stopnia izolacji i fragmentacji populacji gatunków, zmniejszenie powierzchni pokrytej roślinnością oraz populacji gatunków flory. Przewidziane negatywne oddziaływania związane z fazą realizacyjną modernizacji lub budowy obiektów zakończą się w większości przypadków z chwilą oddania inwestycji do realizacji.

Autorzy prognozy uznali za celową realizację *Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego* (PGN WrOF). Warunkiem koniecznym jest przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania dla

poszczególnych projektów przedsięwzięć zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

3. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozwiązań alternatywnych

W prognozie wskazano możliwości alternatywnych rozwiązań tylko dla niektórych proponowanych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej działań. Dotyczyło to w pierwszym rzędzie działań mogących negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000. Poza tym stwierdzono, że niektóre działania są neutralne z punktu widzenia realizacji celów Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. W obu przypadkach alternatywą może być rezygnacja z tych działań. W przypadku rozbudowy infrastruktury drogowej, w tym obwodnic, należy na etapie projektowym dążyć do wskazania kilku wariantów lokalizacyjnych, rozważań dotyczących skali i parametrów poszczególnych dróg i skrzyżowań oraz wyraźnie określić okresy realizacji poszczególnych obiektów by nie dopuścić do nadmiernego oddziaływania na poszczególne zagrożone komponenty środowiska.

4. Opinie właściwych organów

Prognoza została zgodnie zaopiniowana przez następujące organy:

- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu – pismo z dnia 7.10.2015 r., znak WSI.410.488.2015.KM.15;
- Dolnośląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny we Wrocławiu – pismo z dnia 18.09.2015 r., znak: ZNS.9011.3.1460.2015.DG

W opiniach, nie wykazano uwag w stosunku do prognozy i stwierdzono, że została wykonana poprawnie.

5. Zgłoszone uwagi i wnioski społeczeństwa

Organ prowadzący postępowanie tj. Wójt Gminy Oborniki Śląskie podał do publicznej wiadomości informację o prowadzonym postępowaniu w sprawie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej i możliwości zapoznania się z dokumentami w ramach udziału w strategicznej ocenie oddziaływania. Projekt dokumentu wraz z Prognozą jego oddziaływania został udostępniony w terminie 11.09-1.10.2015r. Zainteresowani mogli zapoznać się z Prognozą w siedzibie Urzędu Gminy Oborniki Śląskie oraz na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Oborniki Śląskie.

W ramach procesu udziału społeczeństwa zgłoszono pięć uwag. Cztery z nich dotyczyły Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Oborniki Śląskie a jedno Prognozy Oddziaływania Realizacji PGN dla Gminy Oborniki Śląskie. Stosowne wyjaśnia zostały przedstawione zgłaszającemu i organom środowiskowym (Tab. 1).

Tabela 1. Uwagi złożone w procesie udziału społeczeństwa.

Lp.	Uwaga do planu/prognozy	Lokalizacja w dokumencie	Uwaga	Uzasadnienie uwagi	Uwzględniona Tak/Nie	Uzasadnienie
1	plan	Rozdz. IV.2, str.13	Dyrektywa 2008/50/WE z 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystego powietrza dla Europy jest aktem archiwalnym.	Przepisy wykonujące: - Dyrektywa Komisji UE 2015/1480 z dnia 28 sierpnia 2015 r. - Decyzja wykonawcza Komisji z dnia 12 grudnia 2011 (Dz. Urzędowy UE. L. 2011 nr 335 poz. 86	NIE	Uwaga bezzasadna - Dyrektywa 2008/50/WE z 21 maja 2008 nie jest aktem archiwalnym. Wspomniane przez w uwadze przepisy wykonawcze dotyczą wykonywania ocen jakości powietrza i wymiany informacji i nie dotyczą w żaden sposób celów wyznaczonych przez Dyrektywę, do których odwołuje się PGN.
2	plan	Rozdz. IV.4, str.17	Zapisano: „w przypadku powstania niezgodności pomiędzy PGN a istniejącymi dokumentami gminnymi (...) m.in. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego konieczna będzie ich aktualizacja, w celu wyeliminowania niezgodności.	Zapis taki pozostanie w sprzeczności z prawem, tj.: - Wyrok WSA z dnia 16 lipca 2014 r., sygn. akt. II SA/Wr 272/14 a także - art. 94 Konstytucji RP, albowiem organy samorządu terytorialnego przy tworzeniu prawa na danym obszarze działają wyłącznie na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie.	NIE	Uwaga bezzasadna - cytowany wyrok WSA z dnia 16 lipca 2014 r., sygn. akt. II SA/Wr 272/14 dotyczy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i nie dotyczy PGN; ponadto PGN nie jest aktem prawa miejscowego, więc dalsza część uwagi jest również bezzasadna

Lp.	Uwaga do planu/prognozy	Lokalizacja w dokumencie	Uwaga	Uzasadnienie uwagi	Uwzględniona Tak/Nie	Uzasadnienie
3	plan	Rozdz. IV.5.2, str.22-23	W podrozdziale VI „Konsultacje planu oraz strategiczna ocena oddziaływania na środowisko" zapisano: Prognoza oddziaływania na środowisko wraz z planem (...) zostaje poddana opiniowaniu przez WIOŚ i PIS we Wrocławiu.	Na mocy art. 53 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku (...) Dz. U. nr 199, poz. 1227 z 2008 r. organ projektujący projekt ów dokumentu uzgadnia m.in. z organem Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska (art. 57 pkt 2) komentowanej ustawy – zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku z uzgodnienie. Potem projekt planu wraz z prognozą organ właściwy poddaje opiniowaniu przez m.in. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, który wydaje opinię w terminie 30 dni od otrzymania wniosku	TAK	Oczywista omyłka pisarska – w tekście zamiast WIOŚ powinno znaleźć się RDOŚ

Lp.	Uwaga do planu/prognozy	Lokalizacja w dokumencie	Uwaga	Uzasadnienie uwagi	Uwzględniona Tak/Nie	Uzasadnienie
				o wydanie opinii. Wedle tego, nie zasięgniecie stanowisko innego organu (art. 106 k.p.a.) może uzasadniać wznowienie postępowania w sprawie (art. 145 § 1 pkt 6 k.p.a.), również wyrok NSA z dnia 29 grudnia 1986 r. II SA 1035/86. W związku z tym w zakresie w jakim to organ WIOŚ opiniuje ów dokumenty uznać należy za sprzeczne z prawem. Wobec tego proszę o informacje, czy: - uzgodniono z organem o którym mowa w art. 57 pkt 2 komentowanej ustawy zakres i stopień szczegółowości, - organ o którym mowa w art. 57 pkt 2 komentowanej ustawy wydał opinię		

Lp.	Uwaga do planu/prognozy	Lokalizacja w dokumencie	Uwaga	Uzasadnienie uwagi	Uwzględniona Tak/Nie	Uzasadnienie
				dla ów dokumentów (art. 54 ust 1)		
4	plan	Rozdz. V.1.2.6, str.57	Zakład pracy – „Haste Garden" produkcja mebli – nie istnieje	usunąć z wykazu	TAK	
5	prognoza	Rozdz. IV. str. 39	Dotyczy zdania: Realizacja ustaleń PGN Wr OF może mieć wpływ na siedliska naturalne dla których wyznaczono obszary Natura 2000	Zgodnie z art. 6 ust 2 dyrektywy 92/43/EWG państwa członkowskie zobowiązane są do podejmowania odpowiednich działań w celu uniknięcia na specjalnych obszarach ochrony pogorszenia stanu siedlisk naturalnych i siedlisk gatunków, jak również działań mających na celu uniknięcie płoszenia gatunków, dla których ochrony obszary te zostały wyznaczone, o ile płoszenie to może mieć znaczenie dla realizacji zadań dyrektywy. Zatem żeby ustalić stopień zagrożenia obszaru Natura 2000 na	NIE	Na terenie gminy Oborniki Śląskie znajdują się dwa obszary należące do sieci Natura 2000 ochrony siedlisk: Dolina Widawy i Jodłowice. Jednym z działań mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na obiekty Natura 2000 jest działanie w obszarze TRANSPORTU: Rozwój sieci połączeń drogowych o układzie obwodnicowo-promienistym, z uwzględnieniem multimodalności (w tym ścieżki rowerowe, drogi piesze). W Prognozie oddziaływania na środowisko realizacji ustaleń PGN dla gminy Oborniki Śląskie stwierdzono, że istnieje możliwość, że infrastruktura liniowa (np. drogi, ciągi piesze, ścieżki rowerowe)

Lp.	Uwaga do planu/prognozy	Lokalizacja w dokumencie	Uwaga	Uzasadnienie uwagi	Uwzględniona Tak/Nie	Uzasadnienie
				podstawie art. 6 ust 3 i 4 dyrektywy jest wymagane opracowanie specjalnej procedury oceny oddziaływania na siedliska, mająca pewną specyfikę w stosunku do innych ocen oddziaływania na środowisko. Ponadto art. 6 ust 4 dyrektywy stanowi, iż pomimo negatywnej oceny skutków dla danego obszaru oraz brak rozwiązań alternatywnych, plan musi jednak zostać zrealizowany, państwo członkowskie podejmie wszelkie działania kompensacyjne konieczne do zapewnienia ochrony ogólnej spójności sieci Natura 2000. Skoro napisano w ów programie, że PGN WrOF może mieć wpływ na siedliska		zostanie zaprojektowana w bliskim sąsiedztwie lub na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Widawy. W związku z tym zasygnalizowano możliwość wystąpienie oddziaływań na obszar Natura 2000 lub spójność ich sieci. Nie oznacza to jednak, że takie oddziaływania wystąpią w rzeczywistości. W Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Oborniki Śląskie nie wskazano nawet orientacyjnego przebiegu projektowanej w ramach działania Rozwój sieci połączeń drogowych o układzie obwodnicowo-promienistym, z uwzględnieniem multimodalności (w tym ścieżki rowerowe, drogi piesze) infrastruktury liniowej. Wyjaśnienia dotyczące powołanych przez Zgłaszającego artykułów z Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG: Ad. art. 6 ust 2 – w PGN dla gminy Oborniki Śląskie brak

Lp.	Uwaga do planu/prognozy	Lokalizacja w dokumencie	Uwaga	Uzasadnienie uwagi	Uwzględniona Tak/Nie	Uzasadnienie
				naturalne zatem jakie działania kompensacyjne zostaną podjęte w związku z realizacją planu gospodarki niskoemisyjnej ?. Wedle tego nie może ujść uwadze okoliczność, że autor ów dokumentu pominął ten istotny dla obszaru Natura 2000 przepis.		przesłanek do stwierdzenia, że nastąpi pogorszenie stanu siedlisk naturalnych i siedlisk gatunków jak również płoszenie gatunków. Użyto określenia „może mieć wpływ", w celu zwrócenia uwagi, że już na etapie wyboru lokalizacji tego typu przedsięwzięć należy zminimalizować zagrożenie obszarów Natura 2000. Ad. art. 6 ust 3 i 4 – w PGN dla gminy Oborniki Śląskie brak przesłanek do stwierdzenia, że projektowana infrastruktura (droga, ścieżka rowerowa) będzie w istotny sposób oddziaływać, zarówno oddzielnie, jak i w połączeniu z innymi planami lub przedsięwzięciami. Tym samym na tym etapie, gdy nie wskazano siedlisk bezpośrednio zagrożonych, gatunków których populacja może ulec zmniejszeniu oraz gdy nie jest możliwa ocena zagrożenia spójności obszarów Natura 2000, nie

Lp.	Uwaga do planu/prognozy	Lokalizacja w dokumencie	Uwaga	Uzasadnienie uwagi	Uwzględniona Tak/Nie	Uzasadnienie
						można proponować środków zapobiegawczych, łagodzących lub kompensujących. Podsumowując właściwa ocena oddziaływania może być przeprowadzona wyłącznie dla projektu zawierającego szczegółowe dane drogi, ciągu pieszego lub ścieżki rowerowej. Najważniejszym elementem projektu będzie oczywiście opracowanie kartograficzne zawierające przebieg tej infrastruktury co pozwoli określić, czy faktycznie będzie miało miejsce zajecie siedlisk chronionych w ramach obszaru Natura 2000. Powołane przez Zgłaszającego artykuły mają zastosowanie właśnie do tego etapu ocen oddziaływania. Zgłaszający słusznie zauważa, że siedliska i gatunki chronione w ramach obszaru Natura 2000 mogą być zniszczone lub naruszone tylko pod pewnymi warunkami tj.:

Lp.	Uwaga do planu/prognozy	Lokalizacja w dokumencie	Uwaga	Uzasadnienie uwagi	Uwzględniona Tak/Nie	Uzasadnienie
						Inwestycja jest konieczna ze względów społecznych (dla obwodnicy Wrocławia jest to w przyszłości możliwe), brak alternatyw dla lokalizacji przedsięwzięcia oraz istnieją środki kompensujące straty w obszarze Natura 2000, które zapewnią spójność sieci. Prognoza oddziaływania na środowisko realizacji ustaleń PGN dla gminy Oborniki Śląskie nie zwalnia z realizacji procedury oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć.

6. Propozycje monitoringu skutków realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej

Zakładana poprawa jakości środowiska, w szczególności powietrza atmosferycznego powinna być przedmiotem monitoringu, którego celem będzie obserwacja rzeczywistych oddziaływań na środowisko, modyfikacja kierunków lub siły wprowadzonych form zagospodarowania bądź strategii lub opracowanie nowych dokumentów planistycznych.

W tym celu w prognozie zaproponowano stosowanie wybranych wskaźników środowiskowych. Monitoring wybranych wskaźników diagnostyczno-informacyjnych pozwoli śledzić zmiany stanu środowiska, skuteczności zastosowanych rozwiązań i w koniecznych przypadkach zaproponować niezbędne korekty (Tab. 2).

Tabela 2. Proponowane wskaźniki monitorowania skutków realizacji PGN dla ZIT WrOF (Gałaś i Król, 2008, Kistowski i Pchałek 2009).

Nazwa wskaźnika	Jednostki	Źródła danych	Cykliczność gromadzenia
Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych	KWh/ 1 miesz. rok	GUS, Rocznik Statystyczny Województwa	co roku
Emisja gazów do atmosfery ze źródeł szczególnie uciążliwych	t/ 1 miesz. rok	GUS, Ochrona Środowiska	co roku
Jakość powietrza atmosferycznego	Klasa średnia w strefach	WIOŚ, Oceny jakości powietrza, IOŚ	co roku
Stopień wykorzystania odpadów przemysłowych, rolniczych i komunalnych	%	GUS, Ochrona Środowiska	co roku
Długość dróg rowerowych	km/ 10000 osób	Samorządy lokalne	co 2-3 lata
Udział odnawialnych źródeł energii w produkcji energii	%	GUS, Ochrona Środowiska	co roku
Udział użytków leśnych	%	GUS, Ochrona Środowiska	co roku
Udział użytków zielonych	%	GUS, Ochrona Środowiska	co roku
Udział powierzchni upraw ekologicznych	% pow. upraw	GUS, Ochrona Środowiska	co roku
Średnioroczne stężenie CO_2	$\mu g/m^3$	WIOŚ, Oceny jakości powietrza, IOŚ	co roku
Średnioroczne stężenie NO_2	$\mu g/m^3$	WIOŚ, Oceny jakości powietrza, IOŚ	co roku
Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego	$\mu g/m^3$	WIOŚ, Oceny jakości powietrza, IOŚ	co roku
Średnioroczne stężenie SO_2	$\mu g/m^3$	WIOŚ, Oceny jakości powietrza, IOŚ	co roku